

Toprak İzleme Direktifi – Avrupa'da daha sağlıklı ve sürdürülebilir topraklar için

Автор(и): Растителна защита
Дата: 01.12.2025 Брой: 12/2025

Eylül sonunda Avrupa Parlamentosu (AP), AB'deki tüm toprakların 2050 yılına kadar iyi durumda olmasını hedefleyen Toprak İzleme Direktifini kabul etti. Bu önlem, Birliğin „sıfır kirlilik“ hedefine yönelik bir parçadır ve çiftçiler ile ormancılar için yeni yükümlülükler getirmeden toprak kalitesini izlemek için daha uyumlu bir sistem sunar. Bu, gıda güvenliği, temiz su ve çevre için hayati önem taşıyan daha sağlıklı ve sürdürülebilir topraklara yönelik önemli bir adımdır.

Sağlıklı gıda ve sürdürülebilir tarım için sağlıklı topraklar

Avrupa Komisyonu (AK) verilerine göre, AB'deki toprakların %60 ila %70'i şehirleşme, yoğun tarım ve iklim değişikliği nedeniyle sağlıklı bir durumda – . Bu durum, tarım arazilerinin verimliliğini düşürmekte ve ekosistem restorasyon maliyetlerini artırmaktadır; bu maliyetlerin yıllık en az €50 milyar olduğu tahmin edilmektedir.

Yeni yasa, tüm Üye Devletlerin toprak sağlığının fiziksel, kimyasal ve biyolojik göstergeleri için ortak kriterler kullanarak topraklarının durumunu izlemesini ve değerlendirmesini sağlayacaktır.

Yönetmelik uyarınca, Üye Devletler, ortak bir AB metodolojisine dayanarak kendi topraklarındaki toprakların fiziksel, kimyasal ve biyolojik durumunu değerlendirmek için izleme sistemleri kuracaktır. Toprak sağlığı durumu, arazi kullanımı ve kirlenmiş alanlar hakkında Komisyona ve Avrupa Çevre Ajansı'na düzenli olarak rapor vereceklerdir; böylece AB genelinde karşılaştırılabilir verilerin mevcut olması ve toprak bozunmasıyla mücadele etmek için koordineli eylemlerin gerçekleştirilebilmesi sağlanacaktır. PFAS („sonsuz kimyasallar“) *, pestisitler ve plastik mikropartiküller gibi artan endişe kaynağı olan kirleticileri izlemek için de adımlar atılacaktır.

Yönetmelik, çiftçilere ve arazi sahiplerine yeni yükümlülükler getirmiyor. Bunun yerine, Üye Devletlerin toprak direncini ve sağlığını iyileştirmeleri için çiftçilere destek ve tavsiye sağlamaları gerekecektir.

Destek; eğitim, bağımsız danışmanlık, araştırma faaliyetleri ve toprak korumanın faydaları hakkında farkındalık kampanyalarını içerebilir. Ayrıca, devletler toprak sağlığını iyileştirmeye ilgili çiftçiler ve ormancılar için maliyetleri düzenli olarak değerlendirecektir.

Potansiyel Olarak Kirlenmiş Toprak Haritası

Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonraki 10 yıl içinde, her AB Üye Devleti potansiyel olarak kirlenmiş alanların kamuya açık bir kaydını oluşturmak ve insan sağlığına veya çevreye risk teşkil etmesi durumunda harekete geçmek zorunda kalacaktır.

PFAS („sonsuz kimyasallar“) ve pestisitler de dahil olmak üzere topraklara tehdit oluşturabilecek yeni ortaya çıkan maddelerin bir izleme listesi de oluşturulacaktır.

Yönetmelik, AB Resmi Gazetesi'nde yayımlandıktan 20 gün sonra yürürlüğe girecek ve Üye Devletlerin bunu ulusal hukuklarına aktarmak için üç yılı olacaktır.

AB'de Toprak İzleme Yasası için yasal bir çerçeveye giden zorlu yol

Birçok AB yasama eylemi ve politika aracı toprak korumasıyla ilgili olsa da, topraklar AB düzeyinde diğer kilit ekosistemler (su, hava, deniz ortamı) için mevcut olan özel bir yasal çerçeveden yoksundur. Kasım 2021'de, AB 2030 Biyoçeşitlilik Stratejisinin bir parçası olarak Komisyon, temel amacı AB'deki tüm toprakların 2050 yılına kadar iyi durumda olmasını sağlamak olan yeni bir AB Toprak Stratejisi kabul etti. Strateji ayrıca, toprak bozunmasının önemli bir nedeni olarak özel AB mevzuatının eksikliğine de işaret etmektedir. Bu soruna bir çözüm olarak, Temmuz 2023'te Komisyon Toprak İzleme Yasası'nı önerdi.

**4700'den fazla kimyasaldan oluşan per- ve polifloroalkil maddeler (PFAS) grubu, zamanla insan vücudunda ve çevrede biriken yaygın olarak kullanılan yapay kimyasalları içerir. Bu maddeler, çevrede ve insan vücudunda son derece kalıcı oldukları için „sonsuz kimyasallar“ olarak bilinir. Karaciğer hasarı, tiroid hastalığı, obezite, üreme sorunları ve kanser gibi sağlık sorunlarına neden olabilirler.*

Konuyla ilgili daha fazlası:

İlk Avrupa toprak sağlığı yasası – gerçeğe dönüşüyor mu?